



ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/date de reception):
..... ០១ / ០៨ / ២០១២

ម៉ោង (Time/Heure) : ១៥ : ០០

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង / Case File Officer/L'agent charge
du dossier: U. Cat ក. វ. វ. ក.

E218/7/2

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

អាជ្ញាធរណេរ / Public

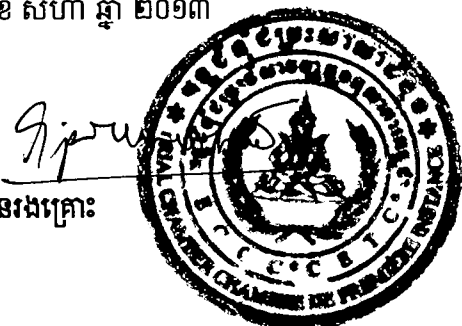
ថ្ងៃទី ០១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៣

ធ្វើជូន: សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ធ្វើពី: ចៅក្រម និល ណុន ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ចម្លងជូន: លោក/លោកស្រីចៅក្រម, ភាគីក្នុងសំណុំរឿង០០២, អង្គភាពគាំពារជនរងគ្រោះ
និងមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

កម្មវត្ថុ: ចម្លើយតបរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទៅនឹងការចង្អុលបង្ហាញរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាង
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអំពីគម្រោងអាទិភាពសម្រាប់ការអនុវត្តសំណង អនុលោមតាមវិធាន៨០ ស្ទួន
(៤) (E218/7/1)



១. ដើម្បីធានាថា ដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ អាចធ្វើឱ្យមានការផ្តល់សំណងប្រកបដោយ
អត្ថន័យសម្រាប់ជនរងគ្រោះ និងដោយពិនិត្យទៅលើថវិកាម្ចាស់ជំនួយ និងធនធានមនុស្សមានកំណត់ ទាំង
នៅក្នុងផ្នែកសហមេធាវីនាំមុខ និងអង្គភាពគាំពារជនរងគ្រោះ អង្គជំនុំជម្រះបានស្នើឡើងនៅក្នុងឯកសារ
E218/7 ឱ្យសហមេធាវីនាំមុខ៖

- កំណត់អាទិភាពដល់ការបង្កើតសំណងមួយចំនួនតូច ក្នុងចំណោមសំណងទាំងអស់ ដែលកំពុងត្រូវបាន
ពិចារណានាពេលបច្ចុប្បន្ន ដោយអនុលោមតាម វិធាន២៣ ស្ទួនបួន (៣)(ខ) និង
- ចាប់ផ្តើមរៀបចំគម្រោងអនុវត្តសំណងជាប់ៗតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

២. នៅថ្ងៃទី ០៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ អង្គជំនុំជម្រះបានស្នើសុំឱ្យសហមេធាវីនាំមុខបង្ហាញ ដោយអនុលោម
តាមវិធាន៨០ ស្ទួន(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អំពីបញ្ជីគម្រោងសំណងជាអាទិភាព ដែលកំពុងត្រូវបានរៀបចំ

នាពេលបច្ចុប្បន្ន ដោយបានបញ្ជាក់ថា ការអនុវត្តវិធានការសំណងទាំងនេះអាចចាប់ផ្តើមមុនពេលមានសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។ អង្គជំនុំជម្រះក៏បានស្នើសុំព័ត៌មានពីសហមេធាវីនាំមុខដែលត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអង្គភាពគាំពារជនរងគ្រោះ ទាក់ទិននឹងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនាពេលបច្ចុប្បន្នសម្រាប់គម្រោងទាំងនេះ ដើម្បីធានាបានថា វិធានការនានាដែលត្រូវបានស្នើសុំ ដោយអនុលោមតាមវិធាន ២៣ ស្ទួនបួន (៣)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អាចសម្រេចទៅបាន ដោយមានជំនួយគាំទ្រពីម្ចាស់ជំនួយ និងកិច្ចសហការពីខាងក្រៅនៅក្នុងអំឡុងពេលសមស្រប (E218/7)។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក៏បានលើកឡើងផងដែរថា បន្ទាប់ពីទទួលបានការចង្អុលបង្ហាញដំបូងៗទាំងនេះ អង្គជំនុំជម្រះនឹងបញ្ជាក់នៅពេលឆាប់ៗ ដោយអនុលោមតាមវិធាន ២៣ ស្ទួន បួន(៣)(ខ)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ថា តើអង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា គម្រោងទាំងនេះ “មានលក្ខណៈសមស្របឆ្លើយតបទៅនឹងសំណងដែលទាមទារដោយសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ហើយអាចអនុវត្តបាន ឬមិនបាន” (ឯកសារ E284 កំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រ ២៦៣)។

៣. នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ សហមេធាវីនាំមុខបានកំណត់គម្រោងអាទិភាពទាំងប្រាំពីរខាងក្រោម (ត្រូវបានដាក់ជាបីប្រភេទ) ដោយអនុលោមតាម វិធាន២៣ ស្ទួនបួន(៣)(ខ) (E218/7/1):

ប្រភេទទី១៖ ការរំលឹក និងការគោរពវិញ្ញាណក្ខន្ធ

- (i) *ទិវារំលឹកការចងចាំ*៖ ដើម្បីទទួលបាននូវការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការ និងជាអចិន្ត្រៃយ៍ និងលើកកម្ពស់ការចងចាំរួមនូវឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ ដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម សហមេធាវីនាំមុខបានស្នើសុំការបង្កើតឱ្យមានថ្ងៃឈប់សម្រាកជាសាធារណៈមួយថ្ងៃដើម្បីរំលឹកការចងចាំនេះ។ សហមេធាវីនាំមុខទទួលស្គាល់ថា គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះទាមទារនូវការចូលរួមពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាល និងការប្រឹក្សាយោបល់ជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ដែលពុំទាន់បានអនុវត្តនៅឡើយទេ។
- (ii) *គម្រោងស្តុបសម្រាប់ការរំលឹកជាសាធារណៈ*៖ សហមេធាវីនាំមុខស្នើសុំឱ្យបង្កើតបូជនីយដ្ឋានសាធារណៈពី ០៣ ទៅ ០៦ កន្លែង ដោយបែងចែកតាមភូមិសាស្ត្រនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។ បូជនីយដ្ឋានទាំងនេះនឹងរួមមានផ្នែកអប់រំផងដែរ ដែលធ្វើឱ្យសាធារណជនមានការយល់ដឹង និងបទពិសោធន៍ច្រើនពីរបបខ្មែរក្រហម។ សហមេធាវីនាំមុខចង្អុលបង្ហាញថា គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះក៏

អាស្រ័យទៅលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពីសំណាក់អាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាល ដែលរហូតមកទល់ពេលនេះ នៅពុំទាន់ត្រូវបានធានានៅឡើយទេ។

ប្រភេទទី២៖ ការស្ដារនីតិសម្បទា

- (iii) *វិធីព្យាបាលតាមរបៀបចងក្រងជាសក្ខីកម្ម*៖ គម្រោងនេះមានគោលបំណងផ្តល់ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងសំណុំរឿង០០២ នូវការព្យាបាលជំងឺផ្លូវចិត្ត ដោយសារតែវិធីនេះដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ចំពោះការឈឺចាប់ផ្លូវចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះ ដែលកើតឡើងដោយសារឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយដែលបានប្រព្រឹត្តលើពួកគេ តាមរយៈការនិយាយ និងកត់ត្រានូវបទពិសោធន៍ដ៏ឈឺចាប់ជាមួយនឹងបុគ្គលិកជំនាញវិជ្ជាជីវៈផ្នែកសុខភាពផ្លូវចិត្ត។ សក្ខីកម្មទាំងនេះនឹងត្រូវបានអានឮៗក្នុងពិធីបុណ្យជាតិ ស្របតាមអបិយជំនឿ/ជំនឿសាសនា និងទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី។ គម្រោងនេះត្រូវបានរៀបចំក្រោមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងអង្គការចិត្តសង្គមអន្តរវប្បធម៌ (“អង្គការ ធី ភី អូ”)។
- (iv) *ក្រុមជួយខ្លួនឯង*៖ គម្រោងដែលបានដាក់ស្នើសុំនេះនឹងផ្តល់ឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងសំណុំរឿង០០២ នូវការព្យាបាលជារួម តាមរយៈការចូលរួមក្នុងកិច្ចជួបប្រជុំចំនួន ០៨ ដង ដែលអនុញ្ញាតឱ្យពួកគាត់រៀបរាប់អំពីការឈឺចាប់។

ប្រភេទទី៣៖ ការចងក្រងឯកសារ និងការអប់រំ

- (v) *គម្រោងអប់រំ និងតាំងពិពណ៌ចល័ត*៖ គម្រោងដែលបានស្នើសុំនេះមានបំណងធ្វើការពិពណ៌អប់រំដើម្បីជូនដំណឹង និងអប់រំប្រជាជនកម្ពុជាជំនាន់ក្រោយសង្គ្រាមអំពីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងសម័យខ្មែរក្រហម។ គម្រោងនេះមានលក្ខណៈជាព្រឹត្តិការណ៍ដែលមានការចូលរួម និងចល័ត ដែលផ្តល់ព័ត៌មានតាមរយៈខ្សែភាពយន្តខ្លីៗ និងសក្ខីកម្មរៀបរាប់ដោយផ្ទាល់ពីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ វិធានការនេះនឹងត្រូវអនុវត្តដោយអង្គការក្រីករណា និងយុវសន្តិភាព ព្រមទាំងសមាគមអាដហុក និងក្រុមអ្នកច្បាប់ការពារសិទ្ធិកម្ពុជា ដែលដើរតួនាទីជាអ្នកប្រឹក្សាយោបល់។
- (vi) *ពិធីតាំងពិពណ៌អចិន្ត្រៃយ៍* ៖ ពិធីតាំងពិពណ៌អចិន្ត្រៃយ៍ រួមមានការបង្ហាញសម្ភារៈនានា ដូចជា “រូបថត, អង្គធាតុ, ឯកសារ, សក្ខីកម្មរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នករស់រានមានជីវិត តាមរយៈមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយ, ការសម្តែងសិល្បៈឈុតឆាកទស្សនីយភាពស្តីពីប្រវត្តិសាស្ត្រ និង

កម្មវិធីអប់រំផ្តល់ប្តូរយោបល់គ្នាផ្សេងទៀត។ គោលបំណងនៃគំនិតផ្តួចផ្តើមនេះ គឺដើម្បីអប់រំដល់សាធារណជនអំពីរបបខ្មែរក្រហម។

(vii) កូនសៀវភៅស្តីពីអង្គហេតុ ដែលត្រូវបានវិនិច្ឆ័យនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ និងស្តីពីការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ គម្រោងនេះស្នើសុំបង្កើតជាកូនសៀវភៅមួយស្តីពីដំណើរការជំនុំជម្រះនៅអ.វ.ត.ក ជាពិសេស ចងក្រងទុកជាឯកសារនូវសេចក្តីផ្តេងការណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ និងរៀបរាប់អំពីការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការជំនុំជម្រះនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២។ កូនសៀវភៅនេះក៏រៀបរាប់សង្ខេបផងដែរអំពីអង្គហេតុឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានវិនិច្ឆ័យនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២។

៤. ពាក់ព័ន្ធនឹងវិធានការទាំងឡាយនៅក្នុងគម្រោងប្រភេទទីមួយ អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថាហេតុផលចម្បងមួយនៃការអនុវត្តវិធាន២៣ ស្ទួនបួន (៣)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង គឺការខ្វះលទ្ធភាពរបស់អ.វ.ត.ក ក្នុងការផ្តល់សំណង ដែលការអនុវត្តការផ្តល់សំណងនេះ គឺជាសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាល។ ភស្តុតាងនៃធនៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឬភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត (ឧ. ម្ចាស់ដីឯកជន) ក្នុងការផ្តល់សុពលភាពដល់វិធានការទាំងនេះ ចាំបាច់ត្រូវតែលើកយកមកបង្ហាញ។ អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញទៀតថា ជាបុរេលក្ខខណ្ឌក្នុងការផ្តល់ការអនុញ្ញាតចុងក្រោយចំពោះប្តូរនីយដ្ឋានសាធារណៈនោះ ការរៀបរាប់ពិស្តារ (រួមទាំង គំនូស ប្រភេទភាព ប្រសិនបើមាន) គួរឱ្យត្រូវបានផ្តល់ជូនជាប្តូររចនា និងព័ត៌មានលម្អិតផ្សេងៗទៀត។

៥. ពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោង ដែលត្រូវបានកំណត់ក្នុងប្រភេទទី២ និងទី៣ អង្គជំនុំជម្រះចង់បានការគូសបញ្ជាក់បន្ថែមទៀត ដូចជា តើការចូលរួម និងការគាំទ្រណាខ្លះ ដែលតម្រូវឱ្យមានជាចាំបាច់ចំពោះគម្រោងដែលបានស្នើសុំ និងតើទាំងអស់នេះមានស្រាប់ហើយ ឬនៅ? ជាពិសេស តើអង្គការណាមួយអាចទទួលខុសត្រូវក្នុងការបង្កើត និងផ្តល់ការព្យាបាលតាមរបៀបចងក្រងជាសក្តិកម្ម និងក្រុមជួយខ្លួនឯង? តើគម្រោងដែលបានស្នើសុំមានរយៈពេលយូរឬណាដែរ? បន្ថែមលើនេះទៀត ដោយកត់សម្គាល់ឃើញថា គម្រោងមួយចំនួនត្រូវបានស្នើសុំដោយត្រូវសហការជាមួយអង្គការដូចបានកំណត់ អង្គជំនុំជម្រះចង់បានការគូសបញ្ជាក់ថា តើអង្គការណាខ្លះហើយដែលបានព្រមព្រៀងចូលរួម ហើយតើការចូលរួមរបស់ពួកគេនឹងអាស្រ័យទៅលើថវិកាដែលកំពុងស្នើសុំដែរ ឬទេ? ជាងនេះទៀត សូមជួយគូសបញ្ជាក់អំពីកាលកំណត់ជាក់លាក់សម្រាប់ការបង្កើត និង/ឬអាយុកាលនៃគម្រោងផ្តួចផ្តើមទាំងនេះផង។

៦. អង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ជាគោលការណ៍ វិធានការដែលបានស្នើសុំក្រោមប្រភេទគម្រោងទាំងបីនេះ ទទួលស្គាល់យ៉ាងសមស្របនូវព្យសនកម្ម ដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានទទួលរង ដោយសារតែការប្រព្រឹត្ត អំពើឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ ដែលកំពុងត្រូវបានជំនុំជម្រះនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ និងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលនេះជាការឆ្លើយតបទៅនឹងព្យសនកម្មនេះ (វិធាន២៣ ស្ទួនបួន (១)) ហើយអង្គ ជំនុំជម្រះនឹងគាំទ្រដល់គម្រោងផ្តួចផ្តើមទាំងនេះ នៅពេលទទួលបានព័ត៌មានបន្ថែមចាំបាច់នានា។ អង្គជំនុំជម្រះ តម្រូវឱ្យសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម នៅត្រឹមថ្ងៃទី ២៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៣ នេះ។

៧. អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ថា អនុលោមតាម វិធាន២៣ ស្ទួនបួន (៣)(ខ) អង្គជំនុំជម្រះអាចនឹងគាំទ្រតែ ទៅលើវិធានការសំណង ដោយអនុលោមតាមអនុវិធាននេះ ដែលមានមូលនិធិគ្រប់គ្រាន់រួចហើយប៉ុណ្ណោះ។ ហេតុដូច្នេះ អង្គជំនុំជម្រះស្នើឱ្យសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីលើកអំពីបញ្ហានេះយ៉ាង យឺតបំផុត ក្នុងបណ្តឹងទាមទារចុងក្រោយរបស់ខ្លួនស្តីពីសំណងផ្លូវចិត្ត និងសមូហភាព ហើយសូមផ្តល់ព័ត៌មាន ស្តីពីស្ថានភាពមូលនិធិ ត្រឹមថ្ងៃទី ២៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៣ នេះផងដែរ។

៨. ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរស្តីពីសំណង ត្រឹមថ្ងៃទី ២៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣។ ការដាក់តែមួយភាសាក្នុងចំណោមភាសាជាផ្លូវការទាំងបីនៅ អ.វ.ត.ក នឹងត្រូវបានអនុញ្ញាត ដោយត្រូវដាក់ឯកសារបកប្រែនៅពេលក្រោយ។ ជាងនេះទៀត សហមេធាវីនាំមុខ តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនឹងត្រូវបានផ្តល់ពេលវេលាឱ្យមួយម៉ោងបន្ថែមទៀតទៅលើពេលវេលាដែលត្រូវ បានផ្តល់ជូនរួចហើយនៅក្នុងពេលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល ដើម្បីបញ្ចប់ការបង្ហាញ អំពីការទាមទារចុងក្រោយរបស់ខ្លួន។